Ἐπιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

Η ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 1977—1981 ΘΑ ΕΙΝΑΙ μιὰ περίοδος τὴν ὁποία θὰ καλύψη τὸ νέο πρόγραμμα δράσεως γιὰ τὸ φυσικὸν περιβάλλον.— Τὸ ὁποῖον ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε στὸ Συμβούλιον Ὑπουργῶν. ⁂ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΥΡΥΤΑΤΑ πρόγραμμα ποὺ θὰ ἐπιτρέψη τὴ συνέχιση τῆς δράσεως ποὺ ἔχει ἤδη ἀναληφθῆ ἀπὸ τοῦ 1973.—Καὶ ἡ ὁποία προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο διάγραμμα: — Συνεργασία γιὰ νὰ τεθῆ ἡ ἀνάπτυξη στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἀνθρώπου, δίνοντάς του ἕνα περιβάλλον, ποὺ νὰ τοῦ παρέχει ὅσο τὸ δυνατὸν καλλίτερες συνθῆκες διαβιώσεως. —Καὶ σὲ τρόπον ὥστε, ἡ ἀνάπτυξη αὐτὴ νὰ μὴ συγκρούεται μὲ τὴν ὁλοένα πιὸ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τοῦ φυσικοῦ χώρου.

ΠΡΩΙΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Συνδικαλιστικὰ

ΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙ «παλιὸς συνδικαλιστής»:

«Ἔντονες ἀντιδράσεις σημειώνονται — ὅπως πληροφοροῦμαι— στὴν Κεφαλλονιὰ καὶ στὴν Ἰθάκη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὅτι στὴν νέα διοίκησι (ἐκλεγμένη βέβαια) τοῦ Ἐργατοϋπαλληλικοῦ Κέντρου τῶν ἀνωτέων Νησιῶν ἔχουν κατορθώση νὰ ἐκλεγοῦν καὶ χουντικὰ στοιχεῖα.

Οἱ τοπικὲς κομματικὲς ὀργανώσεις καὶ δὴ τῶν νεολαιῶν ἔχουν ἀντιδράση ἔντονα, ἀλλὰ μᾶλλον... κατόπιν ἑορτῆς. Γιατὶ βέβαια, οἱ χουντικοὶ ὑποψήφιοι ἐργατοπατέρες ὅπως κι' ἄλλοῖ ἐξελέγησαν ἐκμεταλλευόμεναι τὴν ἀδράνεια, ἢ καὶ σὲ μερικὲς περιπτώσεις τὴν εὐμενῆ οὐδετερότητα τῶν προοδευτικῶν στοιχείων.

Αἴφνης, στὴν πόλη μας αὐτὴ ἡ εὐμενὴς οὐδετερότης εἶχε προχωρήση ἀκόμη περισσότερο, μὲ ἀποτέλεσμα χουντικοὶ καὶ προοδευτικοὶ ὑποψήφιοι νὰ πίνουν προεκλογικῶς ἀντάμα τὰ κρασιὰ τους καὶ νὰ τσουγκρίζουν τὰ ποτήρια τους σὲ λαϊκὲς συνοικίες τῶν Πατρῶν.

Δικαίως, λοιπόν, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ «Συνδυασμοῦ» καμάρωνε ἐν στενῷ κύκλῳ μετὰ τὴν ἐπιτυχία ὅτι οἱ ἰδεολογίες εἶναι κουραφέξαλα καὶ ὅτι μὲ δύο—τρία κατοστάρικα κε ράσματα φέρνεις δόλτα καὶ τοὺς πιὸ σκληροπυρηνικούς. Τὸ ὡραῖο εἶναι ὅτι οἱ προοδευτικοὶ συνδικαλιστὲς κάθε περιοχῆς (βέβαια δὲ καὶ τῆς Κεφαλλονιᾶς καὶ τῶν Πατρῶν) δὲν ἔκαναν ἄλλο τίποτα ἀπ' τὴν πρώτη μέρα τῆς μεταπολιτεύσεως ἀπ' τὸ νὰ βομβαρδίζουν τὸν κ. Λάσκαρη μὲ τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας γιατὶ δὲν προχώρησε σὲ πλήρη κάθαρση, ἀκόμη καὶ στὶς πρωτοβάθμιες ὀργανώσεις μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑφίσταται ἄμεσος καὶ σοβαρὸς κίνδυνος ἐκλογῆς χουντικῶν καὶ ἐν πλήρη Δημοκρατία.

Ἐπειδή, ὅμως, ὁ κ. Λάσκαρης παρέλειψε αὐτὸ τὸ καθῆκον, ἦταν λόγος νὰ μὴν τὸ πράξουν καὶ τὰ τοπικὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη ἐ πιβάλλοντας τὴν ἀποχουντοποίηση μέσῳ τῶν ἐκλογῶν γιὰ τὴν ἀνάδει ξη νέων διοικήσεων στὰ Κέντρα καὶ τὶς ὁμοσπονδίες; Ἐπειδὴ ὁ Λάσκαρης ἄφησε τὴν ἀποδοκιμασία τῶν χουντικῶν στὴν ψῆφο τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων, ἄραγε ὡρισμένα στελέχη ἀντὶ γιὰ ἀπομόνωση τῶν χουντικῶν ἔπρεπε νὰ προχωρήσουν καὶ στὴν ἐγκάρδια ἀποκατάστασή τους μπροστὰ στὸ λαό;

Ὅλα αὐτὰ κάνον μερικοὺς νὰ σκέπτωνται μήπως μεταξὺ ὡρισμένων ἡγετῶν ὁποιασδήποτε παρατάξεως ὑπάρχει ὁ κοινὸς παρονομαστὴς μιᾶς τυχοδιωκτικῆς ἐργατοπατερίας. Μήπως ἀμοραλιστὲς καταφερτζῆδες καιροσκόποι, ποὺ «μπροῦν νὰ πάνε ἀπ' τὴ μια στιγμὴ στὴν ἄλλη καὶ μὲ τὸ διάβολο, δὲν ὑπάρχουν μονάχα στοὺς τσανακολογυφτες τῆς ἐπταετίας, ἀλλὰ καὶ κάπου ἀλλοῦ, ποὺ δὲν θὰ ἔπρεπε. Καὶ μήπως ἔτσι ἐξηγοῦνται ἀρκετὲς ἀποτυχίες τοῦ κινήματος...».

Αὐτὰ μοῦ γράφει ὁ «Παλιὸς Συνδικαλιστής» ἐπικαλούμενος τέ σο τὴν κρίσι μου, ὅσο καὶ τὴ μαρτυρία μου, ἐπειδή, λέει, γνωρίζω πρόσωπα καὶ πράγματα. Ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι πάρα πολὺ σοβαρό, θὰ μοῦ ἐπιτρέψη ὁ φίλος αὐτός, μιὰ πίστωση χρόνου γιὰ αὐτὸ ποὺ ὀνομάζει προσωπική μου μαρτυρία. Θέλω, ὅμως, νὰ εἶναι βέβαιος, ὅτι αὐτὴ ἡ πίστωση δὲν θὰ πάη χαμένη. Ὑπάρχουν πολλὰ ὡραῖα πράγματα ποὺ πρέπει νὰ γραφοῦν «πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πλήρους ἀληθείας καὶ τοῦ Δικαίου». Ὑπομονὴ λοιπόν. Οὔτε τῶν καλῶν παραλείπει ποτέ ἡ στήλη τὸν ἔπαινε, οὔτε καὶ τῶν παλιανθρώπων τὴν τιμωρία.

ΠΑΝ

Κατὰ 99 ο)ο

ΣΕ ΕΝΑ γραφικὸ λοφίσκο τοῦ Ἐριβάν, πρωτεύουσας τῆς Σοσιαλιστικῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας τῆς Ἀρμενίας χτίζεται τώρα τὸ μέγαρο τῆς Νεολαίας (Κομσομὸλ) ποὺ περιλαμβάνει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ σαλόνι γιὰ τὴν τέλεση τῶν γάμων μεταξὺ των νέων κομμουνιστῶν τῆς περιοχῆς. Φυσικὰ πολιτικῶν γάμων, οἱ ὁποῖοι προτιμοῦνται κατὰ 99% ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Νεολαίας.

Ἐξ ἄλλου στὸ 15ώροφο μέγαρο περιλαμβάνονται λέσχες καὶ διαμερίσματα γιὰ ἐρασιτεχνικοὺς ὁμίλους, στούντιο, αἴθουσες διαλέξεων, ἐκθέσεων, ξενοδοχεῖο κ.ἄ.

Συγκριτική

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ Μορφωτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων μᾶς πληροφορεῖ σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση τῆς «συγκριτικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας», ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ σύγγραμμα πολιτικό, ἀλλὰ ἐπιστημονικὸ ποὺ παρουσιάζει, ἀναλύει καὶ προωθεῖ τὸν διάλογο Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Ἑφτακόσιες εἰδικεύτριες ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμο ἀπαντοῦν σὲ ἑκατοντάδες ζωτικὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀπασχολοῦν σήμερα κάθε σκεπτόμενον ἄνθρωπο ὁποιασδήποτε ἰδεολογίας. Κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν θέλει νὰ συγκρίνει καὶ νὰ κρίνη τὴν στερεότητα τοῦ πιστεύω του.

Τὰ ἀπίστευτα

ΕΙΜΑΙ ἀδελφὴ στὴν κλινικὴ «Α.Γ.» ποὺ βρίσκεται στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας, (καταγγέλλει ἐγγράφως κάποια νοσοκόμα). Τὴν 1η τοῦ μηνὸς κατέθηκα στὴν κουζίνα γιὰ διανομή, τὴν ὥρα ἐκείνη ἔκοβε ἡ μαγείρισσα τὸ τυοὶ ποὺ ἦταν γεμάτο... σκουλήκια. Ἄνοιξα μετὰ ἕνα ἀπὸ τὰ βερύκοκκα ποὺ θὰ τὰ δίναμε μαζὶ μὲ τὸ φαγητὸ στοὺς ἄρρωστους, εἶχε σκουλήκια, ἄνοιξα κι' ἄλλα ἀπὸ περιέργεια, τὰ βρῆκα ὅλα χαλασμένα. Ἡ μαγείρισσα ἀνάφερε στὴν προϊσταμένη, ἡ ὁποία διάταξε νὰ τὰ δώσουμε ὅπως ἦταν, γιατὶ δὲν ὑπῆρχε τίποτα ἄλλο νὰ προσφέρουμε. Ὅταν σχολοῦσα συζήτησα τὸ θέμα μὲ τὴ νυχτερινὴ ἀδελφή, ἡ ὁποία μοῦ εἶπε ὅτι τὸ περασμένο βράδυ μιὰ ἄρρωστη ἔπαθε δηλητηρίαση ἀπὸ τὰ σκουληκιασμένα βερύκοκκα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ νιώσει τρομεροὺς πονοκεφάλους, ζαλάδες καὶ νὰ κάνει συχνοὺς ἐμετούς. Νά, μέχρι ποῦ φτάνει ἡ ἀσυδοσία τῆς κερδοσκοπίας τῶν κλινικαρχῶν στὶς ἰδιωτικὲς κλινικές, ποὺ ἀντὶ θεραπείας οἱ φτωχοὶ ἄρρωστοι τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς πρωτεύουσας, τυχαίνουν ἐξοντωτικῆς μεταχείρισης.

ΝΕΟΙ ΔΙΣΚΟΙ

Οἱ «ΕΡΓΑΤΕΣ» τοῦ Μαρκόπουλου

Μετὰ τοὺς «Μετανάστες» ποὺ ἀπετέλεσαν τὸν πρῶτο, καθαρὰ λαϊκὸ κύκλο τραγουδιῶν τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου, ποὺ μίλησε ἄμεσα καὶ δραματικὰ γιὰ μιὰ συγκεκριμένη τάξη ἐργαζομένων, ὁ κορυφαῖος Ἕλληνας συνθέτης, παρουσίασε πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ἕναν καινούργιο μεγάλο δίσκο, ἀφιερωμένον στοὺς ἐργάτες.

Οἱ στίχοι τῶν τραγουδιῶν ὀφείλονται ἀποκλειστικὰ σχεδὸν στὸν ἴδιο τὸν Γ. Μαρκόπουλο. Τὰ τραγούδια τῶν «Ἐργατῶν» κλείνουν μέσα τους τὴ διαμαρτυρία, τὴ διαλεκτικὴ καὶ τὴν προσπάθεια νὰ χτυπηθῆ ἡ διαρκὴς καταπίεση, ζητώντας ὡς τὴν τελευταία νότα τους, τὴν ἀπολογία τοῦ διαχρονικοῦ ἀφέντη, ποὺ σ' ὅλες τὶς ἐποχές, δὲν παύει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος.

Ἡ μουσικὴ τοῦ Μαρκόπουλου στοὺς «Ἐργάτες» εἶναι ἁπλὴ καὶ περιλαμβάνει πολλὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν παλιὰ λαϊκὴ μουσική μας. Παράλληλα, ὅμως, ὑπάρχουν καὶ τραγούδια μὲ διαφορετικὴ γραμμὴ ποὺ ἔχει σὰν στόχο της νὰ διαμορφώση τὴ γενικὴ αἴσθηση καὶ νὰ βοηθήση νὰ ὁλοκληρωθῆ ἡ μορφὴ τοῦ συνόλου.

Βασικὸς ἑρμηνευτὴς τῶν τραγουδιῶν εἶναι ὁ Λάκης Χαλκιάς. Λιτός, δωρικὸς καὶ μαζὶ ἀνθρώπινος.

Ξεχωρίζουμε τοὺς ἑξῆς τίτλους: «Πρόλογος», «Τὸ παράπονο τοῦ ἐργάτη», «Σκαραμαγκᾶς καὶ Πειραιᾶς», «Ἀνεργία», «Ὁ κόσμος εἶναι ὄμορφος», «Χωρὶς ὑπερωρίες», «Οἰκοδόμος δίχως σπίτι», «Σοῦ μιλῶ πατέρα», «Συντροφιά» (Ὀργανικό), «Ἐσεῖς τοῦ κόσμου τὰ παιδιά» (ἀπὸ μιὰ ποιητικὴ ἰδέα τοῦ Γιώργου Χρονᾶ), «Τὰ κόκκινα λουλούδια» (σὲ στίχους τοῦ δημοσιογράφου Μιχάλη Φακίνου), «Καταγωγή» (Ὀργανικό), «Ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἐργάτες», «Ἐπίλογος».

ACHAIA TRAVEL AGENCY
ΕΚΔΡΟΜΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
1976
τηλεφωνήσατε διὰ λεπτομερεῖς πληροφορίας ΠΑΤΡΕΩΣ 58 (1ος ὄροφος) τηλ. 271-205.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Θεσσαλονίκη 1700-1912

"Τομὴ τῆς μεταπρατικῆς πόλης" ὑπὸ τοῦ Κωστῆ Μοσκώφ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΤΑΚΗ ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ συγγραφέας, τόσο μὲ τὴν προγενέστερη ἱστορικὴ μελέτη του «Ἡ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ συνείδηση στὴν Ἑλλάδα 1830—1909. Ἰδεολογία τοῦ μεταπρατικοῦ χώρου», ὅσο καὶ μὲ τὴ σημερινὴ «Θεσσαλονίκη 1700—1912. Τομὴ τῆς μεταπρατικῆς πόλης» κατέλαβε ἐξέχουσα θέση ἀνάμεσα στοὺς λιγοστοὺς ἐρευνητὲς τῶν ἱστορουμένων ἐποχῶν. Ἔδωσε τὴν πρέπουσα σημασία στὴν ἀλληλοσύνδεση τῶν πραγμάτων, σὲ ὅ,τι μέσα στὴ διάρκεια μένει τὸ μόνιμο καὶ τὸ ἀργόσυρτο, στὴν γεωγραφία καὶ τὴν γεωπολιτικὴ ποὺ φυλακίζουν καὶ θέτουν τὰ πλαίσια — γιὰ αἰῶνες ὁλόκληρους — στοὺς γενικώτερους νόμους κίνησης τῆς ἱστορίας: ὅ,τι δίνει τὴν τυπική, ἐθνική, θὰ ἔλεγα ροπὲς τῆς ἐξέλιξης μέσα στὴν οἰκονομία, τὴν πολιτικὴ ἢ τὴν ἰδεολογία. Μὲ αὐτὴ τὴν συνειδησιακή του δομὴ τοῦ κόσμου, μᾶς παρουσίασε ὁ κ. Μοσκὼφ τὶς δύο ἱστορικὲς μεταπρατικὲς μελέτες του.

Ἡ λέξη «Μεταπρατικός» εἶναι ἡ μεταφορὰ στὴν γλῶσσα μας τοῦ καθιερωμένου διεθνοῦς «Κομπαδόρ». Ὁ ὅρος χαρακτηρίζει τὴν κοινωνικὴ ὁμάδα ποὺ μέ τὴν οἰκονομική, ἀρχικά, τὴν πολιτιστικὴ κατόπιν, γενικώτερα πράξη της λειτουργεῖ ἀφομοιώνοντας ὡς ἐλάσσονα ὑποτελῆ, τὸν ἐθνικὸ χῶρο στὸ οἰκονομικὸ καὶ πολιτιστικὸ σύστημα μιᾶς ἀλλότριας δύναμης. Τὸ ἀντίθετο του ἐκφράζει ὁ ὅρος «Ἐθνοτικός», ποὺ μέσα στὰ κείμενά του ὁ συγγραφέας, συχνὰ ἀναφέρει κοινωνικὲς ὁμάδες ποὺ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν μέσα στὴν ἐντόπια παραγωγὴ τοποθέτησή τους ὠθοῦν σὲ μιὰ αὐτόνομη ἀνάπτυξη τοῦ τόπου μας.

Μὲ τὴν παρουσιαζομένη σήμερα μελέτη «Θεσσαλονίκη 1700—1912 Τομὴ μεταπρατικῆς πόλης», ὁ Σαλονικιὸς συγγραφέας, ἐντοπίζει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μεταπρατικοῦ κόσμου στὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης. Μὲ τὴ βαθυστόχαστη σκέψη του, ἐξετάζει τοὺς πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση χρόνους, περίοδο πολὺ σημαντική, πολιτικά, οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικά. Πρῶτα μᾶς δίνει τὴν περιγραφὴ τοῦ χώρου γιὰ νὰ κατανοηθεῖ καλλίτερα ἡ ἔρευνα στὰ ἐνδότερά του.

Τὸ πρῶτο μέρος ἔχει τίτλο «Οἰκονομικὴ λειτουργία». Ἡ Θεσσαλονίκη ἦταν κέντρο διοικητικὸ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, μὰ περισσότερο ἦταν κέντρο διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου πρὸς τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη. Σ' αὐτὸν τὸν χῶρο ἄνθισε καὶ ἡ πρώτη βιομηχανία μὲ μεταπρατικὸ χαρακτήρα, ἄρα καὶ ὁ καπιταλισμὸς νωρίτερα ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο ἑλλαδικὸ χῶρο. Οἱ Εὐρωπαϊκὲς δυνάμεις, ἔβλεπαν τὴ οἰκονομικὴ διείσδυση πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία μέσω τῆς Θεσσαλονίκης. Σ' αὐτὴ τὴ διείσδυση χρησιμοποιοῦνται οἱ ντόπιοι κι' εἶναι ἕνα ἑτερόκλητο μεῖγμα ἀπὸ ἑβραίους, μουσουλμάνους, Ἕλληνες, φραγκολεβαντίνους καὶ σλαύους. Ἡ διείσδυση παίρνει τὴ μορφὴ τραπεζῶν, μονοπωλιακῶν βιομηχανιῶν, μεταφορῶν (σιδηροδρόμων) μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴ τῆς βιοτεχνίας τῶν χωριῶν ἀπὸ τὸν συναγωνισμὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν προϊόντων. Καὶ ἡ Θεσσαλονίκη δὲν γίνεται παρὰ ἕνα πρακτορεῖο.

Σ' αὐτὸν τὸν χῶρο τῶν οἰκονομικῶν συγκρούσεων, ὑπάρχει πεδίο ἀνάπτυξης καὶ τοῦ πνεύματος. Αὐτὸ πραγματεύεται τὸ δεύτερο μέρος. «Ἰδεολογικὴ λειτουργία». Ἐκδίδονται ἐφημερίδες, περιοδικά. Ἱδρύονται σύλλογοι κυρίως στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἀνάπτυξη κατὰ ἐθνότητες. Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς συλλόγους δημιουργοῦνται οἱ ἀντιθέσεις συντηρητικῶν καὶ προοδευτικῶν, ἀναπτύσσονται ἐθνικὲς ἐπιδιώξεις ἢ ἐξυπηρετοῦνται τὰ συμφέροντα τῶν Εὐρωπαίων. Στὸ τρίτο μέρος «Ὁ Νέος Ἰακωβίνος» ἐξετάζεται ἡ τοξικὴ πάλη ποὺ ἄρχισε νὰ ἐντείνεται ὅσο βαθύτερα ἡ Θεσσαλονίκη ἔπαιρνε μεταπρατικὸ χαρακτῆρα.

Ἡ «Φεντερασιόν» (μὲ τὸ ὄνομα αὐτό, προσθέτω ἐγώ, ἔμεινε γνωστή, ἡ «Ἐργατικὴ Σοσιαλιστικὴ Ὁμοσπονδία» τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία πῆρε μέρος στὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1915 καὶ ἔβγαλε δυὸ βουλευτές, τὸν Ἀριστοτέλη Σίδερη, ποὺ ἀργότερα ἔγινε ὑπουργὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου, καὶ τὸν Ἀλβέρτο Κουριέλ) δημιούργημα τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἱδρύεται σὰν ἀπάντηση τῆς καταπίεσης στὶς 24 Ἰούλη τοῦ 1909, μετὰ ἀπὸ μακρὰ διεργασία κι' ἀφοῦ ἡ ἐργατικὴ τάξη εἶχε δείξει τὴ δύναμή της μὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ μαζικὲς μαχητικὲς ἀπεργίες.

Ὁ χαρακτήρας της εἶναι σαφῶς σοσιαλιστικός, δὲν λείπουν ὅμως ἀπὸ μέσα της οἱ ἀντιθέσεις. Εἶναι ὀργάνωση ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλες τὶς ἐθνότητες καὶ ἀποσκοπεῖ νὰ εἶναι ἡ βάση ἑνὸς «Πανοθωμανικοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος». Κύριο πρόσωπο τῆς ὀργάνωσης ἡ Ἀβραὰμ Μπεναρόγιας, ἰσραϊλίτης δάσκαλος καὶ τυπογράφος.

(Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μὲ τὸν ὁποῖο συνδέθηκα στενὰ τὰ μεταπελευθερωτικὰ χρόνια στὴν Ἀθήνα, ἦταν ἕνας μεγάλος ἰδεολόγος καὶ τονίζω μεγάλος Ἕλληνας, καὶ τοι ἑβραῖος. Τὸ παιδὶ του στρατιώτης στὸν ἀλβανικὸ πόλεμο ἔπεσε μαχόμενο στὴν πρώτη γραμμὴ στὴν κατάληψη τῆς Κορυτσᾶς. Ὁ Μπεναρόγιας ἦτο ὁ κύριος συντελεστὴς στὴν ἵδρυση τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος τὸν Ὀκτώμβρη τοῦ 1918 καὶ τὸν Νοέμβρη τῆς ἴδιας χρονιᾶς στὴν ἵδρυση τοῦ «Σοσιαλιστικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδος» ποὺ ἀργότερα μετωνομάσθη Κομμουνιστικό).

Οἱ Νεότουρκοι ἀφοῦ γιὰ ἕνα διάστημα ἐξυπηρετοῦντο ἀπὸ τὴν «Φεντερασιόν» ἀρχίζουν τὶς διώξεις, συλλήψεις, ἐξορίες, φυλακίσεις μὲ βασικὸ στόχο τὸν Μπεναρόγια καὶ τοὺς γύρω του ἀγωνιστές. Σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση, φτάνει ἡ Ἑλληνικὴ ἀπελευθέρωση καὶ ὁ ἀγώνας τῶν Εὐρωπαίων γιὰ ἐξάσδυση παίρνει ἄλλη τροπή. Σὰν βασικὸ συμπέρασμα βγαίνει, πὼς ἐνῶ στὴν Ἀθήνα σὰν κέντρο τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους ἐτεκρατησε μιὰ ἰδεολογία ξενοφερμένη ἐπίσημη ποὺ ἀλλοτρίωσε καὶ πρόδωσε τὸ πνεῦμα τοῦ 1821, στὴ Θεσσαλονίκη ὑπῆρξε μιὰ συνέχεια, ὥστε νὰ ἐπιτρέψει στὴν ἐργατικὴ τάξη ἀπὸ νωρὶς νὰ διαδηλώσει τὴν ἀντίθεσή της καὶ νὰ παλαίψει γιὰ τὰ δικαιώματά της. Ὁ συγγραφέας Κωστῆς Μοσκώφ, ἄριστος γνώστης τόσο τοῦ χώρου, ὅσο καὶ τῆς ἱστορίας τους δίνει μὰ πλήρη ἀνάλυση τῶν οἰκονομικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν. Ἐμβαθύνει στὰ γεγονότα, δίνει τὴν ἑρμηνεία τους, βλέπει τὴν ἱστορική, ἀλληλουχία τους καὶ τὸ ρόλο τῶν κοινωνικῶν τάξεων στὴ διαμόρφωσή τους.

Τὸ βιβλίο τοῦ κ. Μοσκὼφ δὲν εἶναι μόνο ἱστορία, ἀλλὰ καὶ πολιτικὴ μελέτη μιᾶς σημαντικῆς ἐποχῆς τῆς Νεοελληνικῆς ἱστορίας. Καὶ ἀδίσταχτα τὸ τοποθετοῦμε μὲ στὶς λιγοστὲς κορυφαῖες γραμμὲς τῆς ἱστορίας μας. Καὶ σὰν τέτοιο πρέπει νὰ διαβασθεῖ καὶ μελετηθεῖ, ὅσο καὶ τὸ προηγούμενό του, ποὺ στὴν ἀρχὴ ἀναφέραμε, ἀπὸ τὴν ἀδάμαστη ἐρευνήτρια τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων νεολαία μας, τὴ μοναδικὴ ἐλπίδα μας γιὰ μιὰ καλλίτερη αὐριανή.

ΤΑΚΗΣ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

"Ἔγινε ἀπαραίτητο σήμερα τὸ τηλέφωνο

ΜΟΝΑΧΟ.— Τὸ τηλέφωνο κατέστη ἀπαραίτητο ἑκατὸ χρόνια ἀφοῦ ἀνακαλύφθηκε. Στὴ Δυτικὴ Γερμανία διεξάγονται καθημερινῶς 47 ἑκατομμύρια περίπου τηλεφωνικὲς συνδιαλέξεις. Γιὰ κάθε «περίπτωση τηλεφώνου» ὑπάρχει περίπου ἡ ἀνάλογη τηλεφωνικὴ συσκευή. Τὸ τηλέφωνο μὲ πλῆκτρα (στὴ μέση δεξιά) καθιστᾶ δυνατὴ τὴν ἄνετη καὶ ταχύτερη ἐπιλογὴ ἐν σχέσει μὲ τὸ «σύνηθες» τηλέφωνο, ἐνῷ ἐξ ἄλλου μὲ τὴ συσκευὴ ἀπάνω ἀριστερὰ τηλεφωνεῖ κανεὶς χωρὶς ἀκουστικό: Μὲ τὸ μικρόφωνο ποὺ εἶναι προσαρμοσμένο ἐντὸς τῆς συσκευῆς καὶ μὲ τὰ πρόσθετα μενάφωνα, μποροῦν νὰ συμμετέχουν πολλὰ ἄτομα ποὺ βρίσκονται στὸν χῶρο αὐτό. Τὰ δύο τηλέφωνα (κάτω δεξιά), ἐνδείκνυνται γιὰ τὸν διευθυντὴ τῆς ἐπιχειρήσεως μὲ δευτερεύουσες ἐγκαταστάσεις καὶ μὲ ἀπ' εὐθείας σύνδεσι μὲ τὴ ναυσιπλοΐα καὶ μὲ τοὺς κυριώτερους συνεργάτες. Τὸ τηλέφωνο, ἀπὸ πάνω, εἶναι μία συσκευὴ διαδοχικῆς διαδικασίας: Τὰ τηλεφωνήματα λαμβάνονται μὲ τὴν πίεσι τῶν κουμπιῶν ἐνῶ γιὰ τὴν διεξαγωγὴ τῆς τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαιτεῖται ἡ αὐτὴ διαδικασία. Τὸ πρόσθετο μηχάνημα πλάϊ, συσσωρεύει ὡς 30 ἀριθμοὺς τηλεφώνου ποὺ καλοῦνται τακτικὰ μὲ 20 ψηφία τὸ ἀνώτατο, γίνεται δὲ ἡ κλῆσις μὲ τὴν πίεσι τῶν πλήκτρων.

Στὰ μαθητικὰ θρανία ὑποψήφιοι διπλωμάτες

ΒΟΝΝΗ. Ἡ διπλωματικὴ σταδιοδρομία ἐξακολουθεῖ νὰ ἀσκεῖ ἀκόμα σήμερα μεγάλη γοητεία γιὰ τοὺς νέους, δὲν περιορίζεται δέ, ὅπως ἄλλοτε, σὲ ὁρισμένες κοινωνικὲς τάξεις. Ἡ νέα γενιὰ στὴ Δυτικὴ Γερμανία ἐκπροσωπεῖται στὴ διπλωματικὴ ὑπηρεσία ἀπ' ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις τῶν ἀποφοίτων πανεπιστημίου. Ἀποτελεῖ ἐν τούτοις προϋπόθεσι, ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν αἴτησι προσλήψεως στὸ ἰνστιτοῦτο ἐκπαιδεύσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως τοῦ γερμανικοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, τὸ νὰ ἔχη ὁ ὑπέφηφιος δίπλωμα πανεπιστημίου καὶ νὰ κατέχη δύο ξένες γλῶσσες. Ἡ διπλωματικὴ σχολὴ τῆς Βόννης ἔχει μεγάλες ἀπαιτήσεις ἀπὸ τοὺς μελλοντικοὺς ἐκπροσώπους τῆς Δυτικῆς Γερμανίας στὸ ἐξωτερικό. Τὸ 1975 π.μ. ἀπὸ τοὺς 240 ὑποψηφίους πέτυχαν μόνον 35 (3 ἐξ αὐτῶν ἦταν κοπέλλες) στὶς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις. Μετὰ ἀπὸ μία διετία ποὺ διαρκεῖ ἡ φοίτησις, ἔχουν ἐν τούτοις δυνατότητες ν' ἀσταδιοδρομήσουν. Παντρεμένες γυναῖκες ὡς διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι συναντοῦν ἐξ ἄλλου περισσότερες δυσκολίες γιατὶ δὲν μποροῦν συχνὰ ν' ἀσκήσουν οἱ σύζυγοί τους τὸ ἐπάγγελμά τους στὸν ἴδιο τόπο ποὺ ὑπηρετοῦν οἱ γυναῖκες τους. Δέν ἐφαρμόστηκε δέ ἀκόμα στοὺς διπλωματικοὺς κύκλους τὸ νὰ ἐκτελῆ ὁ σύζυγος χρέη... οἰκοκυρᾶς.

«Η ΗΜΕΡΑ»
ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Ἀναπόφευκτος ὁ ἐμφύλιος προβλέπει ὁ κ. Σοφούλης

ΑΘΗΝΑΙ. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δηλοῖ: «Τὰ λαμβανόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα, ἰδίως δὲ τὰ μέτρα Ἀσφαλείας, ἀντὶ νὰ καλυτερεύουν τὴν κατάσταση, τὴν ἐπιδεινώνουν καὶ ἐπαυξάνουν τὴν ἐσωτερικὴν ἔντασιν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι ἀναπόφευκτος. Μοναδικὸς σκοπὸς τῶν μοναρχικῶν εἶναι ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ Βασιλέως καὶ ἡ ἐκμηδένισις τοῦ δημοκρατικοῦ κόσμου. Τὸ ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ μῖσος των, ὡθεῖ εἰς τρομερὸν ἀδιέξοδον κατὰ τὸ ὁποῖον ὅλοι ὅσοι δὲν εἶναι μοναρχικοί, εἶναι αὐτομάτως κομμουνισταί».

Τὸ Στάδιον

ΗΡΧΙΣΕΝ ἡ ἐπισκευὴ τοῦ Σταδίου τῆς Παναχαϊκῆς, μὲ οἰκονομικὴν βοήθειαν ποὺ ἐχορήγησεν ὁ Ἄγγλος ταξίαρχος κ. Νταίηβις. Ἐλπίζεται ὅτι οὕτω θὰ ἀρχίση ἡ ἄθλησις τῆς νεολαίας τῶν Πατρῶν.

Νέοι ἐφέται

ΑΘΗΝΑΙ. Προάγονται εἰς Ἐφέτας Ναυπλίου οἱ πρόεδροι Πρωτο